

OBSAHOVÁ ANALÝZA

KONCEPCE A METODY VÝZKUMU V BEZPEČNOSTNÍCH
A STRATEGICKÝCH STUDIÍCH, 26. DUBNA 2017

VENDULA DIVIŠOVÁ

OBSAHOVÁ ANALÝZA

„Any researcher who wishes to become proficient at doing qualitative analysis must learn to code well and easily. The excellence of the research rests in large part on the excellence of the coding.“

(Anselm L. Strauss, *Qualitative Analysis for Social Scientists*, 1987, p. 27)

CO JE TO OBSAHOVÁ ANALÝZA?

- spíše technika analýzy dat než metoda
- „mnoho slov textu je tříděno do podstatně méně obsahových kategorií“ (Weber 1990)
- kvantitativní OA: „systematická, objektivní, kvantitativní analýza charakteristik sdělení“ (Neuendorf 2002)
- kvalitativní: „subjektivní interpretace obsahu textových dat prostřednictvím systematického třídícího procesu kódování a identifikování témat nebo vzorů“ (Hsieh, Shannon 2005)

CO JE TO OBSAHOVÁ ANALÝZA?

- původně frekvenční analýza (počítání výskytu slov)
- předpoklad: „vyšší relativní počty [...] odrážejí vyšší zájem o kategorii“ (Weber 1990)
- později kritika tohoto přístupu
- větší důraz na obsáhlejší kódovací jednotky, než je slovo
- obsah „zjevný“ (manifest) x „latentní“ (latent)

K ČEMU JE OBSAHOVÁ ANALÝZA DOBRÁ?

- třídění většího množství dat za účelem další analýzy (např. přepisů rozhovorů)
- systematická práce s daty
- identifikování vzorců
- nedovoluje ignorovat část dat (které do výzkumného vzorce nezapadají)
- možné zvýšení reliability u kvalitativních prací
- zkoumání časového vývoje (identifikace trendů)

NEŽ SE PUSTÍTE DO KÓDOVÁNÍ

- výběr jednotky kódování
- volba způsobu vytváření kategorií + vytvoření kategorií a kódovacích zkratk
- rozhodnutí, zda (jak) kódovat nadpisy / netextové části textu; zda možné přiřadit více kódů k jedné jednotce („simultánní kódování“); zda kódovat pomocí softwaru (ATLAS.ti, MAXQDA, NVivo), nebo manuálně
- testovací kódování
- úprava kódovacích kategorií, případně další test kódování
- vždy nutné tato pravidla explicitně uvést (kódovací manuál)

VYTVÁŘENÍ KATEGORIÍ V KVALITATIVNÍ OBSAHOVÉ ANALÝZE

- (1) **induktivní** - kategorie vytvořeny z textu (jeho redukce)
- (2) **deduktivní** - aplikace kategorií dle existující teorie (Mayring 2000)
- Hsieh, Shannon 2005 - uvádí i třetí kategorii - kombinace obou
- konvenční (conventional) / řízená (directed) / **integrující** (summative)
- in vivo kódy (v jazyce textu) x sociologické konstrukty

JEDNOTKA KÓDOVÁNÍ

- slovo / věta / odstavec / argument
- článek / kapitola / kniha...
- příklad kódů:

I notice that the grand majority of homes have chain
SECURITY

link fences in front of them. There are many dogs
(mostly German shepherds) with signs on fences that
say “Beware of the Dog.”

There’s just no place in this country for illegal
XENOPHOBIA

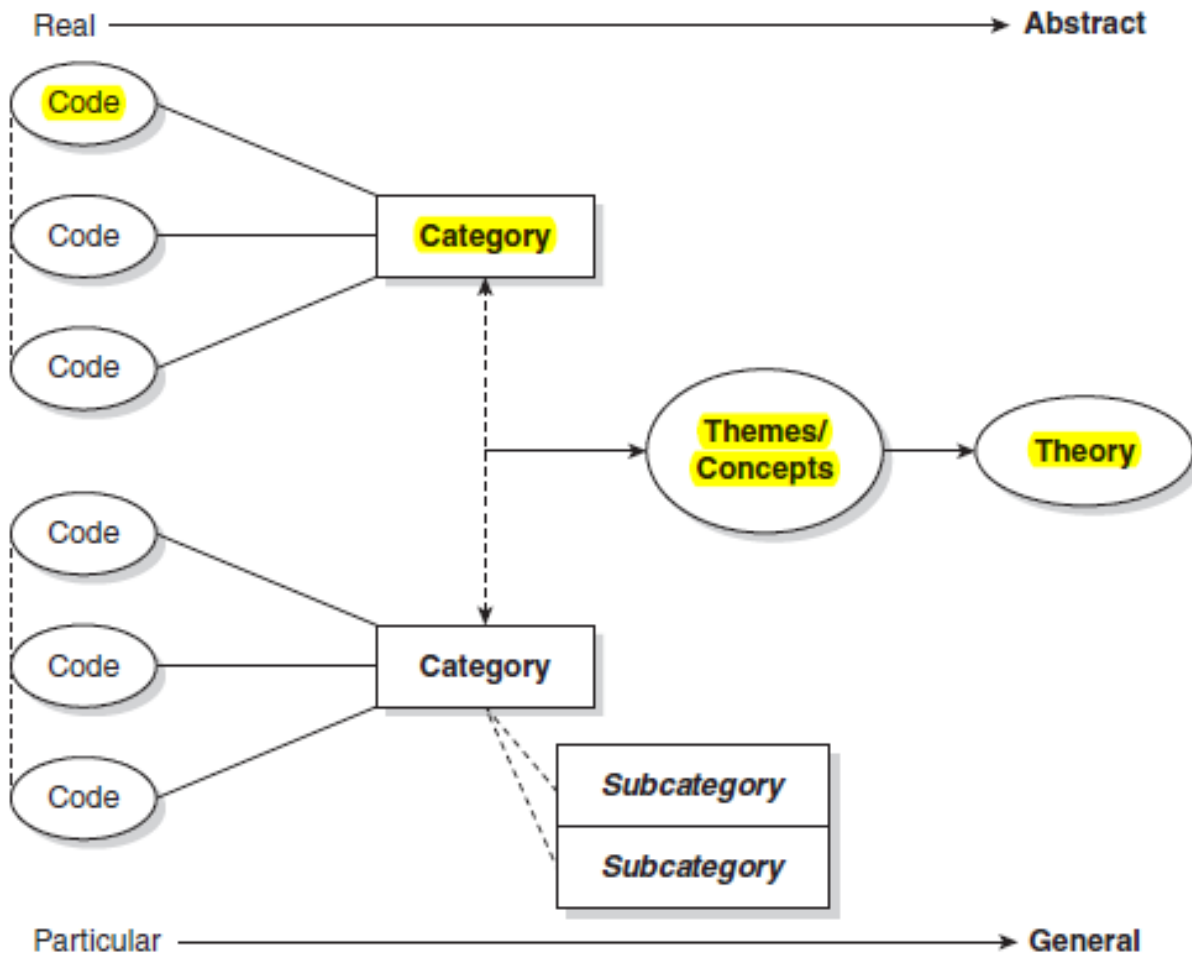
immigrants. Round them up and send those
criminals back to where they came from.

JAK NA KÓDOVÁNÍ A JEHO ANALÝZU

- rozdělení textu na jednotky (předem / v průběhu)
- přiřazení kódu ke každé jednotce (jeden / více kodérů)
- průběžné psaní teoretických poznámek (mema)
- počet výskytu - relativní / absolutní (případně výpočet tzv. „inter-coder agreement“)
- identifikace vzorů / vztahů mezi kategoriemi / absentujícími témat
- evaluace výsledků v kontextu existující teorie

NA CO SI DÁT POZOR

- přílišné vyvozování závěrů z relativních počtů výskytu (četnost se nerovná důležitost, příčina...)
- různá délka / rok vzniku zkoumaných dokumentů
- procentuální znázornění výskytu u malých vzorků
- „burstiness“ - již nastolené téma (slovo) má větší šanci objevit se v textu znovu (třeba posoudit také, zda jsou některá témata opomíjena)
- vzájemná výlučnost kategorií

PŘÍKLADY Z BSS / POLITOLOGIE

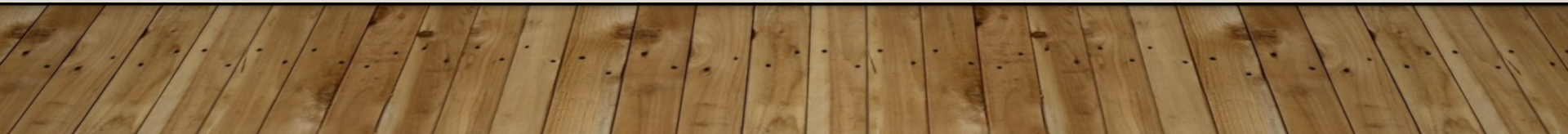
- Bruter, Michal; Harrison, Sarah. 2011. Mapping extreme right ideology: an empirical geography of the European extreme right. Houndmills: Palgrave Macmillan. (viz další slide)
- Manifesto Project Database
(<https://manifestoproject.wzb.eu/> + https://manifestoproject.wzb.eu/coding_schemes/mp_v5).
- Japanese Strategic Documents: Content Analysis of the National Program Defense Guidelines
(https://is.muni.cz/auth/th/219661/fss_m/dipl_MS_final.pdf)

Negative identity dimension – pillar I: Xenophobic

Throat cutter, Israel, Kosher, Jew, Zion(ist), Enemy, Refugee, Asylum seeker, Islam, Eurabia, Arab, Muslim, Dhimmitude, Hijab, Circumcised, Excision, Integrist, Compatriot, Patriotic, Homeland, Nation, National, Nationals, Belong, Territory, Immigrant, Immigration, Foreign(ers), Others, Outsider, Parasite, Alien, Different, Tribal, Mondialisation, Globalisation, In-group, Out-group, Mixed-blood, Internationalisation, International, Binational, Super State, Colon (in reference to Palestine), USA, American, Bush, White House, NATO, Europe, European, EU, Europhile, Euro-enthusiast, Brussels, European Commission, Eurocrat, Commissioner, EU Treaties (general or specific), Elsewhere, Abroad, Multicultural, Melting Pot, White (race), Black (race), Race, Colonisation, Civilisation, Assimilation, Culture, Cosmopolitan, Identity, Belong, Overseas territories, Mainland, Empire, Isles, Wales, Scotland, Ireland, Emigrant, Leave, Flee, Repatriate, Expatriate, Expulsion, National border, Border, Holocaust, Turkey, Africa, Maghreb, Germany, Saxon, France, Gallic, Birthright, Gypsy, Romanians, Italy, Aggression, Occupation, Minorities, Flood, Invasion, Withdraw(al), Normand, IRA, Foreign terrorists, Foreign Networks, South, East, Eastern Europe, Ethnic, Sovereign(ty), Asia(n), Resettle(ment), Origin, Barbaric, Aboriginal, Invasion, Crowded, Crowding, Federal, Take Over, Community, Immigrants return, Pride, Conflict, Cultural war, War, Secession, England, British, Britons, Monarchy, Kingdom, Fiasco, Terror (meaning 1), Proud, USSR, Moscow, Lenin, Stalin, Hitler, Kaiser, National education, Popular (meaning 1), Abolish, Stealth, Devolution, Interference, Dominated, Servile, Difference, Resist(ance), Break, Supranational, Multinational, Nationalist(ism).

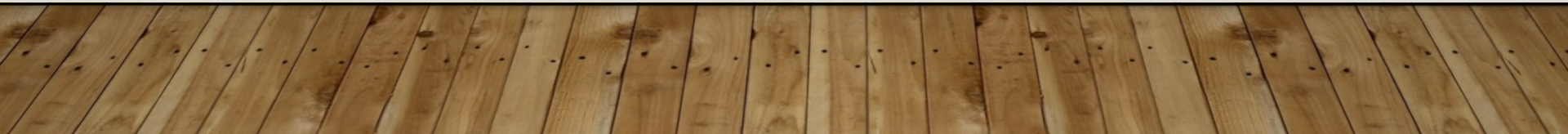
CVIČENÍ: KÓDOVÁNÍ TEXTU

SEMINÁRNÍ ÚKOL

POUŽITÁ LITERATURA

- Berg, Bruce Lawrence. 2007. *Qualitative research methods for the social sciences*. Boston, MA: Allyn and Bacon.
- Hsieh, Hsiu-Fang; Shannon, Sarah E. 2005. Three Approaches to Qualitative Content Analysis, *Forum: Qualitative Health Research*, Vol. 15, No. 9, November 2005, pp. 1277-1288.
- Kohlbacher, Florian. 2006. The Use of Qualitative Content Analysis in Case Study Research, *Qualitative Social Research*, Vol. 1, No. 2, Art. 20, January 2006.
- Krippendorff., Klaus 2003. *Content Analysis: An Introduction to Its Methodology*. Thousand Oaks, London, New Delhi: Sage Publications.

POUŽITÁ LITERATURA II

- Mayring, Philipp. 2000. Qualitative Content Analysis, *Forum: Qualitative Social Research*, Volume 1, No. 2, Art. 20, June 2000.
- Neuendorf, Kimberley A. 2002. *The Content Analysis Guidebook*. Thousand Oaks, London, New Delhi: Sage Publications.
- Saldaña, Johnny. 2009. *The Coding Manual for Qualitative Researchers*. Sage Publications.
- Sandelowski, Margarete. 2001. Real Qualitative Researchers Do Not Count: The Use of Numbers in Qualitative Research, *Research in Nursing & Health*, 2001, 24, pp. 230-240.
(<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/nur.1025/pdf>).
- Weber, Robert Philip. 1985. *Basic Content Analysis*. Newbury Park, London, New Delhi: Sage Publications.